

Aika: perjantaina 19.11.2021 klo 13.00–14.40

Paikka: Teams etäkokous

Osallistujat: Maiju Harju pj., Paula Kaunonen siht., Susanna Aarva, Pauliina Huynh, Taina Jaakkola, Reetta Kannas, Iina Kaustinen, Salla Kurri, Jenni Mäkelä, Mervi Nikula, Piia Peltokangas, Kerttu Pietilä, Nina Petander, Kati Pipinen, Kirsi Rouvali, Essi Salo, Nina Sallinen, Pauliina Salmi, Päivi Salminen, Tiina Simolin, Sirpa Suomela, Mia Surakka, Janina Svart, Piia Taponen, Miia-Liisa Wikström, Nina Ärnfors sekä Anne Heino, joka poistui 2. asian käsittelyn jälkeen ja Eevaliisa (Eve) Toivola, joka poistui n. klo 13.20.

Käsiteltiin Ytimen valinta vuodelle 2022 ja Anne Heinon esittelemä Extranet-uudistus asioista ensimmäisinä, asialistasta poiketen.

1. Ytimen valinta vuodelle 2022

- Ytimen koostumuksesta ja valinnasta keskusteltiin, uudet jäsenet ovat aina tervetulleita ja vanhoja jäseniä halutaan jatkavan, jolloin ryhmän toiminta jatkuu johdonmukaisesti. Ytimessä on ollut vuosittain pientä vaihtuvuutta ja se on koettu hyväksi. Systemaattinen, vuosittainen, kiertävä jäsenten valinta/vaihtuminen ei saanut kannatusta.
- Eevaliisa Toivola Kankaanpäästä ilmoittautui uudeksi jäseneksi, valittiin Katriina Sarkkisen tilalle Satakirjastojen edustajaksi (Katriina oli ilmoittanut, että voi jatkaa tai antaa paikkansa toiselle). Susanna Aarva Kemiöstä ilmoittautui uudeksi jäseneksi Janina Svartin tilalle Blankasta. Muut v. 2021 ytimen jäsenet jatkavat vanhoina. Maiju Harju Porista toimii vetäjänä kesään asti, kunnes Leena Pylkkö palaa Turkuun.
- Ydin 2022: Maiju Harju Pori, Kati Pipinen Harjavalta, Eve Toivola Kankaanpää, Susanna Aarva Kemiönsaari, Minna Leinonen Pöytyä, Paula Kaunonen Nousiainen, Mervi Nikula Masku, Kaarina Sainio Kaarina/Turku, Päivi Salminen Laitila, Miia Utriainen Turku.

2. Anne Heino: Extranetin uudistus, lainattavien materiaalien esillepano ja salkkujen varauskalenteri

- Extranettiä uudistetaan ja materiaalipankin ulkoasusta halutaan kehitysehdotuksia Varsojen jäseniltä, niitä voi lähettää osoitteeseen anne.ma.heino@turku.fi.
- Varsojen käyttämä materiaalipankki löytyy täältä: <https://ls-kirjastot.fi/materiaalipankki/>
- Google docsit ovat toimivia mm. salkkujen varauskäytännöissä ja niitä kannattaa käyttää jatkossakin, vaikka esim. Vaski-kirjastoissa yleinen ohjeistus on Teamsiin siirtyminen, käytännössä Teams aiheuttaa kuitenkin ongelmia niillä, joilla Teams ei ole käytössä omassa kunnassa.
- Jos materiaalia on paljon, Google docs -linkki on perusteltu, koska Extranet on alustana paremminkin tiedotussivusto, ei materiaalien tallennuspaikka.

3. Kirjastolaisten kuulumiset koko alueelta

- Kuulumisia vaihdettiin pienissä ryhmissä ja chattiin kirjoitettiin seuraavaa:
- **Pauliina:** Turun puolesta osaan kertoa lähinnä 4.-luokkalaisten Mediamatkan kuulumisia. Tarjolla on ollut alkusyksystä asti sekä etä- että lähiversio Mediamatkasta, ja opet ovat saaneet vapaasti valita, kumman haluavat. Suurin osa on halunnut tulla Mediamatkalle kirjastoon, mutta etämatkojakin on varattu jopa kevätkaudelle. Olemme vielä käyttäneet Seppoa, joka toimii etämatkoilla hyvin, mutta lähimatkoilla olemme ajatelleet siitä nyt luopua. Syksyllä on jo ollut hieman tapahtumia, ja keväälle on suunnitteilla mahdollisesti leffakerhon paluuta. Lisäksi mun sijaisuuteni täällä päättyy parin viikon päästä, eli ensi kerralla Varsojen kokouksessa on taas Terhi Hannula.

- **Kerttu:** Ruskolla avoimissa Satuhetkissä ei kävijöitä, ryhmille järjestetään pyynnöstä. Luokat käyvät aktiivisesti lainaamassa. Vinkkauksia 6. ja 8. luokille. Siri Kolu etäkirjailijavierailulle ti 23.11. Vitosten Halloween-pakohuoneeseen osallistui vain 1 luokka. Mediamatka ei innostanut opettajia. Opettajia häytyteltiin kolmesti sähköpostilla ilmoittautumaan Mediamatkalle, mutta eivät ilmoittautuneet.
- **Nina:** Ruskon Vahdon kunnanosan avoimissa satuhetkissä kuitenkin ollut kävijöitä.
- **Reetta:** Turun nuorten Stoorin tapahtumien kuulumisia: keskiviikkona 17.11. oli Mielenterveyspaneeli, jossa 3 kokemusasiantuntijaa, joilla hyvin erilaisia ongelmia mielenterveyden ja päihteiden kanssa. Kuuntelemassa neljä luokkaa, kaksi lukioista ja kaksi TAI:sta, yhteensä 105 opiskelijaa. Perjantaina 12.11. oli Turku Game Academyn vetämä pelipiste, jossa monenlaista toimintaa lautapeleistä ja e-urheilusta konsolipelaamiseen. Kävijöitä 17.
- **Nina:** Raisiossa on päästy syksyn aikana hyvin toteuttamaan koulun ja kirjaston mediakasvatussuunnitelmaa sekä toteuttamaan jopa Lasten teemalauuantaitapahtumia, ja lisäksi meillä on Lukukoordinaattori Mia työskentelemässä vahvasti vielä tämän lukuvuoden varhaiskasvatuksen ja alkuluokkien parissa.
- **Mia:** Raision kirjastossa on pystytty järjestämään eskareiden, ekaluokkalaisten ja tokaluokkalaisten kirjastokierrokset, sanataidetunteja ja kirjavinkkauksia. Päiväkodeissa on järjestetty satuhetkiä, loruttelua ja sanataideaskartelua, pk-ryhmät ovat myös käyneet kirjastovierailuilla ja Rasekon satutuokioissa. Keväällä oli myös em. ryhmille lukudiplomijuhlia, jolloin hankittiin kirjastokortteja. Avasimme nettiin lanu-blogin ja youtube-kanavan, joille on ladattu lukutoimintamateriaaleja ja kirjavinkkauksia.
- **Taina:** Kuulumisia Pöytyältä: Koulun ja varhaiskasvatuksen kanssa lukutaitohanke on ollut ihana, koska saimme hanketyöntekijäksi kokeneen sanataidetyöntekijän, Veera Ruohomäen, joka järjestää tapahtumia ja vetää upeita satutunteja, lorutuokioita ja sanataidetuokioita lapsille 0-8v. Työstämme parhaillaan kielellisen rikastamisen ohjelmaa varhaiskasvatukseen ja alaluokille. Se tulee olemaan kirjaston ja varhaiskasvatuksen yhteistyösopimuksen pohja. Se sisältää myös monikielisten ohjelman. Robottitehdas-pakopeli oli positiivinen kokemus sekä oppilaille, opettajille että meille kirjaston henkilökunnalle.
- **Janina:** Paraisilla käy paljon ryhmiä lainaamassa ja myös ohjatuilla käynneillä. Päiväkotiryhmille on ollut muutama satutunti paikan päällä, muutama virtuaalinen (erittäin suosittuja! Kaikki mahtuu mukaan). Tapahtumia: Perhelauantai ensi viikolla, ohjelmassa askartelua ja joulukuusen koristelua. Vuoden viimeinen Unga poeters sällskap-tapaaminen joulukuussa (Nuorten kirjallisuusryhmä, yhteistyö Sykustenin kanssa). Pidettiin leffailta nuorille (käytössä elokuvalisenssi), jatketaan keväällä. Nuorten kirjasto -hanke päättyy, tällä hetkellä markkinointikampanja, jossa nuoria paikallisia somevaikuttajia mukana, tekeillä on myös pieni luova tila nuorille.
- **Paula:** Nousiaisissa oli Satukarvevaali, pienten lasten perheille järjestetty toiminnallinen tapahtuma oli menestys. Marraskuun satutunnilla oli sivistysjohtaja lukemassa satuja. Luokkia on käynyt lainaamassa. Vinkkauksia annettu myös. Kirjailijavieraita lapsille ja aikuisille. Kirjallisuuskerho viikoittain koululla ja Lukuinto -lukuhanke varhaiskasvatuksen kanssa käynnissä.
- **Essi:** Nakkilassa satutunteja on pidetty niin päiväkotit- kuin esikouluryhmillekin ja ryhmiä on muutenkin käynyt kirjastossa kevään, kesän ja syksyn mittaan. Tämä viikko on ollut myös uudenlainen itselle, kun meillä on ollut tetteläinen tutustumassa kirjastotyöhön. On tulossa vielä tämän kuukauden aikana toiminnallista musiikkituokiota päiväkotiryhmille.
- **Saila:** Harjavallassa lastenkirjastotyössä satutunteja järjestetään ryhmille (2 ryhmää/satutunti), Pelle ja Palle -esityksiä esitettiin eskareille ja 1-3 luokille lokakuussa. Astrd Lindgren -päivä pidettiin marraskuussa ja kivaa oli. Alakouluryhmien vinkkaukset ovat jo loppusuoralla. Vielä ennen itsenäisyyspäivää pidetään kakkosluokkalaisille ns. veteraanisatutunti eli luetaan Aapeli ja sotaveteraani –kirja ja tutustutaan ohjatusti kirjastossa sijaitsevaan sotaveteraanien perinnenäyttelyyn. Eskarit tulevat tammikuussa kirjastoagenttikäynneille, 2 käyntiä/eskariryhmä. Kouluviikoilla torstaisin kirjastossa pidetään alakouluikäisille kirjastokerhoa, jossa askarrellaan, katsotaan leffoja tai pelataan pelejä.
- **Kati:** Harjavallassa nuorille ollut kirjastosuunnistusta, kirjavinkkausta sekä kirjastonkäytön kertausta.

Myös nuorisotilassa käyty kirjavinkkaamassa. Tarjottu on myös lavarunotyöpajaa ja lukupiiriä, näihin ei tullut osallistujia. Nuorten työpajan kanssa aloitettu yhteistyö, joka tähtää siihen, että työpajan nuoret löytäisivät kirjaston palvelut osaksi elämäänsä. Lukion lyriikkavinkkaus on tulossa alkuvuodesta ja lukiolle lavarunotyöpaja sovittu. Seurakunnan kanssa yhteistyö aloitettu, tulee käytäntöön ensi vuoden puolella.

- **Mervi:** Maskussa kirjavinkkauksia kouluilla, joista osa aikaisemmin syksyllä ulkona. Satuhetkiä sekä päiväkodeissa että kirjastolla ja toiveiden mukaan ulkona tai sisällä. Pehmojen yössä juhlittiin Nalleja ja Paretskoi kävi kertomassa kirjoistaan ja työstään Hemmingin koulussa kaikille luokille (7-9).
- **Susanna:** Kemiönsaaren kirjastossa on ollut kirjavinkkauksia vitosille ja nelosille kirjastokoulutus. Saatiin aikaiseksi eteiskirjasto Hultan päiväkotiin. Lapsia ja nuoria on mukana pelikässärikerhossa, vetäjänä Hanna Dufva Kirjan talosta. Pelikässärikerhossa osallistujat tekevät uusia pelejä. On pidetty satutunteja päiväkotilapsille ja Kemiössä oli Sagokarneval. Nelli Orell on tulossa Kemiöön, on osa Sanojen sinfonia -projektia.
- **Päivi:** Laitilassa satuhetkiä päiväkotiryhmille, eskarit ovat käyneet tutustumassa, 3.-4. lk kirjavinkkauksia, Jyri Paretskoi vieraili 8 lk, kokeillaan taas nuoriso-ohjaajien säännöllistä jalkautumista kirjastolle nuorten pariin.
- **Sirpa:** Liedossa kirjavinkattu ahkerasti kouluilla ja kirjastossa. Satutunteja järjestetään joka toinen tiistai-ilta ja ne vetäneet nyt hyvin lapsia ja vanhempia. Kakkosluokkalaisille on joka keskiviikon iltapäivä Lukutoukkakerho, jossa joka kerta joku eri teema, esim. salapoliisit, vitsit, hullunkurinen koulupäivä, eläimet, sanataide. Tarkoitus jatkaa kerhotoimintaa myös kevätlukukaudella. Joulukuussa tulee vielä Tuuli Paasolainen pitämään muskaria Taavi-tontun yllätys -esityksellään, Sanojen sinfonia -hanke rahoittaa tämän. Yläkouluille tulossa kirjailijavieraksi Magdalena Hai.
- **Piia:** Huittisissa on kakkosten ja vitosten syksyn kirjavinkkaukset tehty. Luokat käyvät säännöllisesti kirjastoissa lainaamassa. Pääkirjastossa on järjestetty valokuvasuunnistusta eskareille ja kirjastoseikkailu ekaluokalle. Pääkirjastossa oli lokakuussa pehmolelujen yö. Molemmissa kirjastoissa oli Syysloma on lukuloma -lukukampanja. Satutunnit molemmissa kirjastoissa. Vampulan kirjastossa eskarilaisten nallet olivat lokakuun hoidossa ja eskarilaiset tulivat 1.11. nalleseikkailuun. Vampulassa ekaluokkalaisten kanssa kirjastopassiopetukset menossa (yht. 6 krt syksyn aikana), lokakuussa oli Vampulan kirjastossa alakouluikäisten Kirjastodisco, joka oli suksee. Vampulassa pohjoismaisen kirjallisuusviikon aamuhämärissä -lukuhetki 5.-6.-luokan kanssa ja päälle pieni helmenkalastusseikkailu. Ensi viikolla Vampulan joulunavaus, jolloin luvassa jouluaskartelupajaa ja jouluvisailua. Kolmoset tulossa Peukaloisen retket -kirjastoseikkailuun marraskuun lopussa ja joulukuussa eskarit tulevat vielä ennen joulua Muumien jouluseikkailuun Vampulan kirjastoon.

4. Varsojen toimintasuunnitelma vuodelle 2022

- Ytimen esittämä toimintasuunnitelma hyväksyttiin sellaisenaan, ote AKE-toimintasuunnitelmasta:
- VarSat-ryhmä ja verkosto
 - Turun AKE koordinoi Lasten- ja nuorten kirjastopalveluiden kehittämistyöryhmän (VarSat-ryhmä) toimintaa. VarSat-ydinryhmässä on edustajia Blanka-, Loisto-, Sata- ja Vaski-kirjastoista. Verkoston toimintaan osallistuminen on avointa kaikille alueen kirjastoissa lasten- ja nuortenkirjastotyötä tekeville. Ryhmän sähköpostilistalla ja Microsoft Teams -työtilassa on vähintään yksi jäsen alueen jokaisesta kirjastosta. Verkosto järjestää tapaamisia noin 3–4 kertaa vuodessa. Niihin on tarjolla myös etäosallistumismahdollisuus. Ydinryhmä voi kokoontua tarvittaessa useammin.
 - VarSat-ryhmän antaa jokaiselle alueen lasten- ja nuortenkirjastotyötä tekeväälle vertaistukea, sillä moni lanu-työtä tekevä voi olla ainoa sen alan asiantuntija omassa kirjastossaan. Myös erilaisten hyvien ja toimiviksi todettujen käytänteiden levittäminen onnistuu helposti VarSat-verkoston avulla. Lasten- ja nuortenkirjastotyön vapaamuotoisia aamukahvihetkiä järjestetään muutaman kerran vuodessa, ja niihin voidaan pyytää mukaan myös ulkopuolinen vierailija alustamaan toivotusta aiheesta.

- Vuonna 2022 VarSat-ryhmä suunnittelee ja toteuttaa Tarinatornado -koulutuspäivän sekä alueelliset kesälukukampanjat lapsille ja nuorille (mahdollisesti hyödyntäen Seinäjoen erten tuottamaa materiaalia niiden toteuttamisessa), järjestää opinto- ja verkostoitumismatkoja (joista ainakin osa on virtuaalisia) sekä vastaa medialähettipankin ja satu-, vauvaloru- ja pakopeliasakkujen ylläpidosta ja uudistamisesta.
- Varsat-ryhmän tehtäviin kuuluu myös yhteistyö lasten ja nuorten lukemista ja lukutaitoa edistävien kirjastopalvelujen valtakunnallista erityistehtävää hoitavan kirjaston kanssa. VarSat-ryhmäläiset osallistuvat aktiivisesti valtakunnallisen verkoston toimintaan ja levittävät alueella verkoston kautta tietoon saatuja hyviä käytänteitä.

5. Tiedoksi ajankohtaisia koulutuksia

- 24.11. klo 13 Vinkkaustunti: Konsolipelit, vinkkaajana Tuomas Kumpula Porin kaupunginkirjastosta (etänä)
- 30.11. klo 9-12 Luo oma jouluaiheinen digitaalinen pakohuone, kouluttajana Linda Mannila (etänä)
- 3.12. klo 8.30-11.30 Musiikki-iloa kymmenen kiloa, käytännönläheinen musiikkikasvatuskoulutus, kouluttajana musiikkikasvatuskouluttaja ja musiikkiteatteriesiintyjä Tuuli Paasolainen (etänä)
- 9.12. klo 12-15.30 Taide, leikki ja luovuus lasten osallisuuden rakentajana -seminaari (paikan päällä Turussa)
- 13.12. klo 9.25-11.15 Erten etävinkit

6. Vinkkaripankki

- Maiju kertoi ja muistutti vinkkaripankista, joka löytyy täältä: <https://ls-kirjastot.fi/portfolio/tilaa-medialahetti/>
- Vinkkari voi lisätä tietonsa yo. tiedostoon, kun on valmis vinkkaamaan muissa kirjastoissa ja saa siihen lähiesihenkilön suostumuksen.
- Vastaavasti vinkkarin voi pyytää omaan kirjastoon/kouluun toisesta kirjastosta vinkkaripankissa olevilta vinkkareilta.
- Vinkkaripankissa raha vaihtaa omistajaa kirjastojen välillä, mutta vinkkari tekee vinkkauksia osana omaa työtään ja olemassa olevilla seteillään.
- Jonkin verran vinkkaripankkia on käytetty.

7. 2. asteen kirjalistojen päivittäminen

- Kirjalistoja tehtiin alkuvuodesta mm. asiakaspalveluun apuvälineeksi ja nyt listoja voisi päivittää ja täydentää, jokainen omaan tahtiin.
- Listaan kannattaa lisätä kirjailijan ja kirjan nimen lisäksi julkaisuvuosi.
- Kirjalistat löytyvät täältä: <https://docs.google.com/document/d/1L1FFuatQKIWxrMYGC6Cc28ZrqpTHLJwgCObm8ZZ3Rc/edit>

8. Osaamiskortit VarSojen Teamsissa

- Maiju kertoi ja muistutti osaamiskorteista VarSojen Teamsissa: Yleinen-kanavan yläreunasta tiedostojen vierestä, kohdasta VarSojen taitokortit.
- Osaamiskorttiin kirjataan omasta digiosaamisesta taidot ja toiseen kohtaan mitä digiosaamista haluaisi vielä oppia.
- Osaamiskorttien avulla on tarkoitus saada ja antaa oppia toinen toisilta.

9. Muita esille tulevia asioita

- Satusalkut: salkkuja on käytetty useassa kirjastossa, niiden sisältöjä keuhuttiin. Päätettiin olla vaihtamatta salkkujen sijainteja vuoden vaihteessa.

- Pulinakahvit järjestetään yhdet lasten ja yhdet nuorten kirjastolaisille joulukuussa. Ensi vuonna pyritään järjestämään useamman kerran.
- Maiju avasi Jamboardiin kolme osiota kuulumisten vaihdon yhteydessä. Jamboardissa jokainen sai kirjoittaa omia vastauksia kokouksen ajan:
 - Mikä ollut parasta VarSoissa (v. 2021 tai koskaan)? Matkat, ideoiden ja ajatusten jakamiset sekä vertaistuki useamman kerran, kuulumisten vaihtaminen, tapahtumaideat ja muut valmiit materiaalit, ihmiset...
 - Mitä VarSt tekee/toteuttaa/suunnittelee/edistää vuonna 2022? Yhteiset reissut / opintomatkat, yhteiset hankkeet, maahanmuuttajille palvelujen tuottaminen, uusia vinkkejä ja ideointeja yhdessä lanu -toimintaan...
 - Mikä oli kivointa omassa kirjastossa vuonna 2021? Ihanat lapsiryhmät kirjastossa ja heidän innostus kirjoihin, ryhmäkäynnit, kouluysteistyö, onnistuneet kohtaamiset lasten kanssa, sai järjestää erilaisia tapahtumia – ja livenä!, hankkeet, uudet yhteistyökuviot, työnkierto...